

הנדון: פעילות קיץ תשע"ח - הנחיות ביטחון ובטיחות

1. כללי

א. פעילות קיץ תשע"ח תתחיל לילדי בתי הספר העל-יסודיים ביום חמישי, 21 ביוני 2018, ולילדי הגן ובתי הספר היסודיים החל מיום 1 ביולי 2018.

ב. תלמידי מוסדות החינוך המיוחד ממשיכים את הלימודים עד 15 באוגוסט 2018.

ג. תלמידי המגזר החרדי ממשיכים ללמוד עד לתאריכים המפורטים מטה:

(א) פגרת הקיץ לתלמידות בגנים ובתי הספר היסודיים לבנות מתחילה ביום 1-יולי 2018

(ב) פגרת הקיץ לתלמידות בבתי הספר העל יסודיים מתחילה ביום שישי ט"ז בתמוז תשע"ח -29 ביוני 2018..

(ג) פגרת הקיץ לתלמידים בגנים ובבתי הספר היסודיים והעל יסודיים לבנים מתחילה ביום שישי ח' באב תשע"ח-20 ביולי 2018, ומסתיימת ביום שישי כ"ט באב תשע"ח -10 באוגוסט 2018.

(ד) פתיחת שנה"ל תשע"ט לתלמידות בגנים ובבתי הספר היסודיים תהיה ביום רביעי-י"ח באלול תשע"ח-29 באוגוסט 2018.

(ה) פתיחת שנה"ל תשע"ט לתלמידות בעל-יסודי תהיה ביום שלישי י' באלול תשע"ח -21 באוגוסט 2018.

(ו) פתיחת שנה"ל תשע"ט לתלמידים גני ילדים+יסודי+על יסודי תהיה ביום ראשון א' באלול תשע"ח -12 באוגוסט 2018.

ד. פתיחת שנה"ל תשע"ט לכלל תלמידי מערכת החינוך תהיה ביום ראשון-כ"ב באלול תשע"ח-2 בספטמבר 2018

2. מטרות הפעילויות השונות

א. יצירת רצף חינוכי בין סיום שנת הלימודים לתחילתה בין התלמיד למחנך/מדריך.

ב. יצירת מסגרות חינוכיות שונות להעסקת הילדים במהלך החופשה.

ג. הקטנת היקף הפגיעה במשק על ידי המשך עבודתם של ההורים.

ד. הורדת מקרי האלימות של בני נוער כתוצאה משעמום.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

ה. המשך קיום הקשר בין התלמיד למחנכו.

ו. הקטנת הנטל הכספי ממשפחות עם הכנסה נמוכה בהפעלת ילדי כיתות אי-ג' במסגרת חינוכית במהלך שלושה שבועות מהחופש.

3. להלן סוגי הפעילויות המתוכננות לקיץ תשע"ח:

- א. קייטנות.
- ב. מחנות קיץ.
- ג. בית הספר של החופש הגדול.
- ד. הפעלת ערי נוער בערים הגדולות.
- ה. הקמת אוהלי מידע בחופים המרכזיים לסייע לתלמידים הנמצאים במצוקה.
- ו. קיום רב שיח בין מדריך/מחנך לבין הילדים הנוסעים לחופשה באילת באוטובוסים.
- ז. הקמת מוקדי מידע / אוהלי הידברות במרכזי הערים הגדולות ליצירת דו שיח בין מחנך/מדריך לבין הילדים המתכנסים בכיכרות.
- ח. פעילות חמ"ד של קיץ - יצירת המשך הקשר בין התלמיד במוסדות העל יסודיים של החינוך הדתי לבין המחנך.
- ט. קייטנות דיגיטליות.

4. להלן פרוט ההנחיות להיערכות לכל אחת מסוגי הפעילויות המתוכננות:

- א. קייטנות**
- (1) על כל פעילות של קבוצת ילדים, שמשכה משלושה ימים ומעלה, מחייבת קבלת רישוי עסק מהרשות המקומית כמתחייב מחוק הקייטנות.
  - (2) קייטנות של רשויות מקומיות, תנועות הנוער (על פי רשימה, שאושרה בכנסת), מתנ"סים, "אילן", אקיי"ם, אלו"ט וכל פעילות המתוכננת להתקיים במוסד חינוכי, שמוכר על ידי המשרד לאותם תלמידים של אותו מוסד (המגזר החרדי) - פטורים מהוצאת רישוי עסק, אולם אינם פטורים מקבלת היתר מהמפקח המחוזי על הקייטנות של משרד החינוך כולל אישור קב"ט ואישור בטיחות.
  - (3) **לכל קייטנה, גם לאלו שפטורות מהוצאת רישוי עסק, חובה להציג למפקח המחוזי על הקייטנות:**
    - אישור יועץ בטיחות לתקינות מבנה ומתקני הקייטנה.
    - אישור קב"ט מוס"ח רשותי לאחר בדיקת מרכיבי הביטחון בקייטנה.
    - אישור משרד הבריאות בקייטנה המפעילה שירותי הסעדה.
  - (4) בקייטנה המתקיימת בתוך ישוב ובמקום מגודר, ויש בה עד 100 ילד, אין חובה בהצבת מאבטח חמוש ולא במע"ר.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית
סגן מנהל האגף

- (5) קייטנה, המתקיימת בתוך ישוב, ובה מעל 100 ילדים, מחוייבת בהצבת מאבטח חמוש בוגר הכשרת מאבטחי מוס"ח בלבד.
- (6) מספר המלווים הרפואיים וסוגיהם נקבע בהתאם למספר הילדים בקייטנה, וכמפורט בחוזר מנכ"ל קייטנות.
- (7) בכל קייטנה, המתקיימת בשטח הפתוח, חובה להציב מאבטח חמוש החל מהילד הראשון.
- (8) בכל קייטנה, שבה מעל 100 ילד, חובה למנות בעל תפקיד מסגל הקייטנה, שישמש כרכז ביטחון, ויסייע למנהל הקייטנה בקיום הנחיות הביטחון, הבטיחות וההיערכות לחירום.
- (9) בכל קייטנה, ולא יאוחר מהיום השני, חובה לבצע שני תרגילים - תרגיל כניסה למרחב "הכי מוגן שיש", ותרגיל פינוי לשטח כינוס, שהוגדר מראש.
- (10) כל מדריך בקייטנה, כולל מנהל הקייטנה, שגילו מעל 18, מחוייב להציג אישור מהמשטרה על היעדר רישום עבירות מין (לא כולל נשים).
- (11) חל איסור לקיים שתי קייטנות ויותר באותו תא שטח עם אותה גדר.
- (12) הגשת בקשה ללשכה לתיאום טיולים תתבצע על פי סמל הקייטנה שניתן על ידי המפקח על הקייטנות.
- (13) כל יציאה לברכה ו/או לפעילות שחיה מחייבת הגשת בקשה ללשכה לתיאום טיולים גם אם הפעילות מתבצעת באותו ישוב בו פועלת הקייטנה.

ב. מחנות קיץ

- (1) כל מחנה קיץ מחוייב בקבלת רישוי עסק מהרשות המקומית כמתחייב מחוק הקייטנות.
- (2) רישוי העסק כולל בתוכו - אישור חינוכי, אישור יועץ בטיחות, אישור כבאות, אישור בריאות ואישור תוכנית האבטחה.
- (3) תוכנית האבטחה תאושר על ידי קב"ט מחוזי של משרד החינוך או מי מטעמו.
- (4) מספר המאבטחים ועמדות האבטחה תקבענה על ידי הקב"ט המחוזי, ובהתבסס על הנחיות המשטרה שבתוקף וכמפורט מטה: .
- בכל עמדה יוצבו שני מאבטחים חמושים באקדח בוגרי הכשרת מאבטחי טיולים ו/או מאבטחי מוס"ח.
- ניתן לאבטח גם עם נשק ארוך ובתנאי שהמאבטח עבר את ההכשרה המתאימה כמאבטח טיולים עם נשק ארוך.
- כל מאבטח יצוייד בתעודה נוספת כמאבטח מחנה עם פרוט הסמכויות ובחתימת משטרת ישראל.
- (5) בכל מחנה שיש בו עד-3000 חניכים חובה למנות רכז ביטחון מחנה, שנתוניו הבסיסיים הם בהתאם למפורט בחוזר המנכ"ל, ושעבר הכשרה של רכז ביטחון מחנה, שמשכה 5-ימים בהתאם לתוכנית המאושרת על ידי משטרת ישראל.
- (6) על כל-3 מחנות שיש בכל אחד מהם עד-3000 חניכים יש למנות מנהל אבטחה מונחה משטרה כאחראי כולל שאיננו מנכ"ט התנועה .

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית
סגן מנהל האגף

- (7) בכל מחנה, שיש בו מעל 3,000 ילד, חובה שקב"ט המחנה יהיה בוגר הכשרת מנהלי אבטחה מונחה משטרה.
- (8) בכל מחנה חובה למנות סגן קב"ט מחנה, שעבר הכשרה של רכז ביטחון מחנה, שמשכה 5 ימים.
- (9) בכל מחנה, ועם הגעה של קבוצה חדשה, חובה לקיים שני תרגילים לא יאוחר מהיום השני לתחילת הפעילות במחנה - תרגיל כניסה למרחב "הכי מוגן שיש" (לשכב על הקרקע, כשהידיים מגוננות על הראש), ותרגיל פינוי לשטח כינוס, שהוגדר מראש.
- (10) בכל מחנה יש לתכנן 3 משמרות, ובכל החלפת משמרת חייב להיות נוכח מנהל משמרת.
- (11) המאבטחים, שאינם בעמדה, ישמשו ככיתת כוננות.
- (12) כל יציאה לפעילות מחוץ למחנה מחייבת פנייה ללשכה לתיאום טיולים.

ג. בית הספר של החופש הגדול

- (1) בית הספר של החופש הגדול יכלול את התלמידים בכיתות א'-ג' בחינוך הרשמי ובמוכר שאינו רשמי.
- (2) מועדי הפעילות-1-19 ביולי 2018.
- (3) ההשתתפות בפעילות זו אינה חובה.
- (4) פעילות זו ממומנת על ידי משרד החינוך בהתאם לנהלים ולקריטריונים, שנקבעו על ידי המינהל הפדגוגי.
- (5) כל בית ספר, המתוכנן לפעול במתכונת זו, מחייב קבלת אישור חינוכי מהמפקח המחוזי על הקייטנות.
- (6) פעילות זו מאושרת לביצוע אך ורק באותו בית ספר, שאליו שייכים התלמידים למעט במקרה של איחוד מספר בתי ספר.
- (7) פעילות זו מופעלת על ידי הרשות המקומית/בעלות, והתשלום לצוות מדריכים מתבצע על ידי הרשות/בעלות.
- (8) במסגרת הפעילות של בית הספר בחופש הגדול ישנם בתי ספר בהם תופעל במקביל באותו בית ספר תכנית יע"ל (ילדים עולים לומדים) לכיתות ד-ה.
- (9) כל מדריך, כולל מנהל הפעילות, מחוייב להמציא אישור מהמשטרה על היעדר רישום עבירות מין, גם אם הינו עובד הוראה, וממשיך לפעול באותו בית ספר שהוא פועל במהלך שנת הלימודים.
- (10) בכל בית ספר שיפעל במתכונת זו מחוייב בהצבת מאבטח מוס"ח גם אם ישנם במוסד פחות מ-100 ילד.
- (11) מימון עלות האבטחה מגולם בתוך התקציב הכולל המועבר ממשרד החינוך לרשות המקומית/בעלות.
- (12) באחריות קב"ט מוס"ח רשותי להנחות ולתדרך את מנהל הפעילות ורכז הביטחון על סידורי הביטחון, הבטיחות וההיערכות לחירום - מנהל הפעילות חייב להיות אחד מסגל בית הספר, הפועל במהלך שנת הלימודים באותו מוסד.
- (13) על קב"ט המוס"ח לוודא שכל בית ספר יתרגל בימים הראשונים לפעילותו תרגיל כניסה למרחב "הכי מוגן שיש", ותרגיל פינוי לשטח כינוס.
- (14) באחריות הקב"ט לראיין כל מאבטח חדש, המתוכנן לשמש כמאבטח באותו בית ספר, לוודא הימצאות אישור מהמשטרה על היעדר רישום עבירות מין, ולהנחות אותו בהתאם.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

15) הגשת בקשה ללשכה לתיאום טיולים לפעילויות חוץ תבצע על פי סמל הקייטנה שינתן על ידי המפקח על הקייטנות.

16) פעילויות החוץ המותרות הינן על פי נוהל קייטנות.

17) כל יציאה לבריכה ו/או לרחצה מחייבת פנייה ללשכה לתיאום טיולים גם אם הפעילות הינה בתוך הישוב.

ד. אולפני עולים

1) כללי

- א) אגף קלי"ע (קליטה ועליה) במשרד החינוך מקיים בחופשת הקיץ פעילות תגבור לתלמידים עולים, השוהים במרכזי הקליטה, וסיימו כיתות א'-ט'.
- ב) הפעילות מתבצעת ברשות המקומית במוסד חינוכי שיקבע על ידי הרשות..
- ג) אולפן הקיץ יתקיים בין התאריכים יום ראשון-י"ח בתמוז תשע"ח ▪
- 1 – ביולי ועד יום חמישי-ז' באב תשע"ח -19 ביולי 2018 במשך חמישה ימים בשבוע, 5 שעות בכל יום החל מהשעה 08:00 ועד 12:45.
- ד) מימון האבטחה על הסוכנות היהודית.

2)

ה. מתחברים לנוער בחופים

- 1) **המטרה** - להוות מוקד מידע וסיוע לילדים הנמצאים במצוקה, ומסתובבים בדרך כלל בחופים בשעות הלילה.
- 2) פעילות זו מובלת באחריות האגף לקידום נוער במשרד, ובהשתתפות משרד העבודה והרווחה, משרד הבריאות והרשות המקומית.
- 3) אחריות כוללת להקמה וניהול הפעילות במוקד זה הינה על הרשות המקומית.
- 4) **פעילות זו מתוכננת לאתרים הבאים:**
- חוף תל אביב.
  - חוף כנרת.
  - חוף הים בחיפה.
  - חוף הים באילת.
  - במרכז העיר ירושלים
- 5) פעילות זו מתוכננת לפעול רק בשעות הלילה בין השעות 20:00 ועד למחרת בשעה 06:00.
- 6) בכל פתחו של אוהל מסוג זה יוצב מאבטח מוס"ח במימון הרשות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

- (7) כלל אוהל מסוג זה יש לקבל את אישורו של יועץ הבטיחות.
- (8) מועדי פעילות האוהלים תקבע על ידי הרשות, ובעקרון היא מתוכננת לחודש אוגוסט.
- (9) על הקב"ט ברשות להיות מעורב בהקמת אוהל זה, ולעדכן את המשטרה במיקומו ובשעות הפעילות שלו.
- 1. ליווי הילדים הנוסעים לאילת בתחבורה הציבורית**
- (1) **המטרה** - יצירת שיח בין מדריך לילדים בנושאים חינוכיים, הפעלת הילדים במהלך הנסיעה, והכנתם לקראת חופשתם באילת.
- (2) פעילות זו מובלת על ידי האגף לקידום נוער במשרד, ובהשתתפות משרד התחבורה וחברת אגד.
- (3) הצטרפות המדריכים לאוטובוס תהיה בתחנת היציאה המרכזית של אגד.
- (4) תדרוך המדריכים הינה על הרשות המקומית, ממנה יוצא האוטובוס.

2. ערי נוער ברשויות המקומיות

- (1) **המטרה** - קיום פעילות חינוכית, הפגתית רבת משתתפים בחופשה לכלל הילדים.
- (2) פעילות זו מובלת באחריות מינהל חברה ונוער באמצעות מנהלי יחידות הנוער ברשויות המקומיות.
- (3) מיקום פעילות ערי הנוער ומועדים יועברו אליכם בהמשך.
- (4) הנחיות ביטחון, בטיחות וליווי רפואי בפעילויות אלו תהיינה על פי הנחיית הגורמים המקצועיים - משטרה, מד"א, כב"א ויועצי בטיחות.
- (5) כל קב"ט, שבתחומו מתקיימת עיר נוער, יחבור למנהל יחידת הנוער הרשותי, ויהיה שותף מלא לארגון וביצוע הפעילות.

5. דגשי בטיחות

א. בקייטנות הקיץ קיימים סיכונים ונקודות תורפה רבות; להלן פירוט הסיכונים:

- (1) חוסר היכרות של סגל המדריכים והילדים (בעיות בריאות, בעיות התנהגות).
- (2) סיכונים בהסעות: עלייה וירידה של ילדים קטנים מהסעות וחציית כבישים לבד, ללא ליווי.
- (3) פעילות רחצה בבריכה, בים, ובפארק מים.
- (4) קרבה וגישה ישירה של ילדים לכביש סואן.
- (5) מתקני משחק וספורט לקויים.
- (6) דלתות שאינן מוגנות כנדרש ועלולות למחוץ את אצבעות הילדים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

(7) מדרגות ללא מעקות.

(8) מתקנים סניטריים, שאינם מתוחזקים, ואינם עומדים בדרישות משרד הבריאות.

(9) משחקים מסוכנים שלא נעשתה חשיבה בטיחותית לגביהם, ולא נשקלו ונותחו הסיכונים הכרוכים בהם (כגון מקרה 'משחק המרשמלו').

(10) פעילות אמנות ויצירה שנעשה בה שימוש באביזרים או בחומרים מסוכנים, כמו סכינים או חומרים כימיים.

(11) פעילות אתגרית, כמו טיפוס וגלישה, שיט בנחלים, גלישה בים, שחייה בבריכה ופעילות של מתקנים מתנפחים.

(12) חשיפה לשמש החמה של ימות הקיץ, העלולה להביא להתייבשות ולתשישות.

ב. האחריות המוטלת על מנהל הקייטנה ועל המדריכים

(1) האחריות המוטלת על כתפיו של מנהל הקייטנה היא גדולה. המנהל נדרש להתמודד עם נקודות תורפה שונות, שהעיקריות שבהן - הן סגל הדרכה צעיר ובלתי מנוסה, חוסר היכרות של המדריכים עם הילדים, וקיום פעילויות, שיש בהן סיכון רב, כגון בריכה, טיולים ופעילויות ספורט ואתגר. עיקר הבעיה הוא כאשר מדובר בפעילות המונית, שבה השליטה והניהול מורכבים בהן סיכון רב, כגון בריכה, טיולים ופעילויות ספורט ואתגר.

(2) עיקר הבעיה היא, כאשר מדובר בפעילות המונית, שבה השליטה והניהול מורכבים ומסובכים כגון: פעילות בפארק מים, שנוכחים בו זמנית כ- 2,000 ילדים מכיתה א' ועד כיתה ו'.

(3) פארק המים טומן בחובו סיכונים רבים, אך הילדים אינם מודעים דיים לסיכונים אלה, ואינם מקפידים תמיד על כללי המשמעת והזהירות. כל שהם מבקשים הוא פורקן ושובבות. המשימה המוטלת על מנהל הקייטנה במקרה זה - היא קשה וסבוכה מאוד.

(4) יש להדגיש כי הציפייה לאחריות אינה רק ממנהל הקייטנה. גם המדריכים נדרשים להבין את האחריות העצומה המוטלת עליהם. אין מדובר במדריך נחמד, שבא לשעשע ילדים, אלא באדם בוגר, בעל כישורים ויכולות, אשר נדרש לנהל פעילות ילדים הכוללת פעילויות ערכיות וחוייתיות, ועל כן עליו להבין את הסיכונים הטמונים בפעילות, ואת ההשלכות הנגזרות מסיכונים אלה. חשוב אפוא להעביר למדריכים ציפייה זו בכל תהליך ההכנות עד לפתיחתה של הקייטנה.

ג. תפקידי הרשות המקומית במסגרת מתן רישוי עסק והפעלת קייטנות

(1) על הרשות לוודא כי שטח הקייטנה נבדק בידי יועץ בטיחות, וכי חתם על טופס, שבו מוצהר כי כל המבנים, האולמות, מתקני הספורט והמשחק, הברכות וכדומה, שבשטח הקייטנה, עומדים בדרישות המחייבות.

(2) על הרשות לוודא, שמנהל הקייטנה עבר השתלמות בת 8 שעות מטעם משרד החינוך, וקיבל אישור קייטנה כנדרש.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית
סגן מנהל האגף

- (3) על הרשות לדאוג כי במסגרת ההכנות לקייטנה יקים מנהל הקייטנה פעילות הכשרה, והכנה בת 11 שעות לכלל המדריכים.
- (4) על הרשות לוודא כי **בידי מנהל הקייטנה מצויים האישורים המחייבים הבאים** :
- אישור המפקח על הקייטנות במחוז של משרד החינוך, הכולל אישור התכנית החינוכית ואישור כח האדם.
  - אישור משטרת ישראל בדבר העסקת מדריכים, שהציגו אישור על היעדר רישום עבירות מין.
  - אישור ביטחוני של יחידת הביטחון ברשות המקומית.
  - אישור המפקח של משרד הבריאות (אם בקייטנה מוגש מזון).
  - על הרשות לוודא כי בידי מנהל הקייטנה מצוי חוזר מנכ"ל המעודכן של משרד החינוך בנושא קייטנות/מחנות, וכי הוא פועל בהתאם להנחיות החוזר.

ד. דגשי בטיחות בתכנון ובביצוע הפעילות בקייטנה

- (1) **אישור תכנית הקייטנה** : דאג שתכנית הקייטנה **תאושר על ידי המפקח הכולל**.
- (2) **תכנון הפעילות** : הכן תיק מסודר לקייטנה בה מפורטים כל ההנחיות המחייבות של משרד החינוך (חוזר מנכ"ל) לפעילות המתוכננת. למשל, אם מתוכננת פעילות מתנפחים – דאג שיש לך חוזר מנכ"ל בנושא מתקנים מתנפחים וכדומה.
- (3) **הכנת מדריכים** : דאג להכין את המדריכים במדויק לכל סוג של פעילות לפי התכנית. קבע יום מרוכז שבו תעבור על כל הפעילויות, דאג ללמוד יחד אתם את הנהלים המחייבים, תגדיר תפקידים, חלק להם חומרים מקצועיים, וחייב אותם להכין את הפרטים את הפעילות ברמה שלהם.
- (4) **בטיחות החדרים ואזור הפעילות** : סייר בשטח בית הספר יחד עם אב הבית והמדריך הראשי ונתח את הסיכונים האפשריים, הכן את החדרים והמקומות לקראת הפעילות : פינות חדות, דלתות שעלולות להיטרק, רצפה חלקה, ארונות או מדפים שעלולים להיתקל בהם, חצר ומגרשים נקיים ממפגעים, ניקיון, סדר וכדומה. תן הנחיות לארגון והכנה בהתאם.
- (5) **עומס חום** : תן דעתך כי יכולים להיות ימים חמים עם עומס חום קיצוני. יש להיערך בהתאם : כובעים, מים, אזורים צל, קרם הגנה, תכנון זמן, עזרה ראשונה.
- (6) **פעילות מתקנים מתנפחים** : במידה ומתוכננים מתקנים מתנפחים, יש לוודא את הפעולות הבאות : לקבלן אישור ותעודה ניהול אתר מתקנים מתנפחים, למתקנים אישור מהנדס וקיום תיק מתקן לכל מתקן, סגירת מיקום המתקנים בשטח, דרכי גישה, תדרוך מורים ומבוגרים, מתקנים גבוהים שני מבוגרים לכל מתקן, עזרה ראשונה, תיאום מול קב"ט מוסדות חינוך, "מקרים ותגובות", בדיקת חשמלאי – בטיחות חשמל חיבורים כבלים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית
סגן מנהל האגף

- (7) דיווח על אירוע חריג: דאג שכל אירוע חריג מגיע אליך, דאג לבדוק את האירוע, שאל שאלות כמו: איך ניתן למנוע אירוע מסוג זה? מה הלקחים שיש לנו? נסה להגיע לשורש התקלה. **הפץ לכלל המדריכים את הלקחים** באותו יום. **דווח למפקחת הכוללת על האירוע.**
- (8) **חירום**: דאג שלכל מדריך יש את הטלפונים הבאים: טלפון לכלל להורים, טלפון למוקד העירוני, טלפון למד"א, כיבוי אש, משטרה.
- (9) **רחצה בבריכה או פארק מים**: במידה ומתוכננת רחצה בבריכה, תזכור שזו פעילות ברמת סיכון גבוהה. מספר דגשים: פעל בהתאם להנחיות מפורטות חוזר מנכ"ל משרד החינוך, הכן את המדריכים באופן יסודי לפני הקייטנה ויום לפני, בצע סיור מקדים באתר יחד עם המציל ומנהל הבריכה (בריכת פעוטות בלבד), דאג למפתח של מדריך לכל 7 תלמידים.
- (10) **התמודדות עם תקלות ודילמות**: שוחח עם המדריכים על תקלות אפשריות ודילמות וקבע דרכי התמודדות מומלצות, למשל: במהלך הפעילות ילד מתפרץ ומתחיל להשתולל, מה עושים? ילד נפגע ונוקק לטיפול רפואי, מה עושים? שני ילדים רבים על מקום ישיבה או תור במשחק, מה עושים? ילד רוצה את ההורים שלו ומתחיל לבכות, מה עושים?
- (11) **ישיבה מסכמת בסוף היום**: קבע ישיבת מדריכים בסוף היום בה יעלו בעיות, תקלות, לקחים, דוגמאות טובות, וקבע הנחיות לשיפור ודגשים ליום המחרת.
- (12) **רשימת בדיקה לכל פעילות**: הכן רשימות בדיקה לכל פעילות, דאג שהמדריכים יעבדו לפי רשימות בדיקה קבועות שהכנתם מראש. (הסעות, משחקי כדור, טיול, פעילות בכיתה, הפסקה), יציאה לברכה, רשימת ציוד כללי בעת יציאה. הדבר יקל עליך מאוד בשמירה על רמת הכנות ופעילות גבוהה.

6. פעילויות מחוץ לקייטנה/מחנה/בית הספר: דגשים

- א. יציאה לפעילות מחוץ לקייטנה ו/או למחנה תתבצע בנוהל טיולים רגיל.
- ב. בקייטנה ו/או במחנה ניתן לבצע כל פעילות המאושרת על ידי משרד החינוך ללא התניה של מספר אטרקציות, ובהתאם לשכבת הגיל המותרת.
- ג. כל יציאה לבריכה/ים, גם אם זה מיישוב ליישוב, מחייבת פנייה ללשכה לתיאום טיולים לקבלת אישור והנחיות לקיום הפעילות.
- ד. חל איסור לקיים רחצה בים התיכון.
- ה. היציאה לפעילות חוץ מהקייטנה ו/או מהמחנה תהיה על סמל המוסד של הקייטנה.
- ו. יציאה לפעילות חוץ של תנועות נוער, מתנ"סים, מחלקות נוער, קידום נוער, שאינה נמשכת מעבר ל- 3 ימים, או שנמשכת מעל-3 ימים וכל לילה לנים במקום אחר תתבצע בסמל המוסד הקבוע של הגוף המטייל.
- ז. פעילות זו, המתבצעת בסמל המוסד הקבוע של הגוף המטייל במהלך החופשה מותרת ללא הגבלה של מספר אטרקציות או שילוב בין כל סוגי הפעילויות המותרות על המשרד, ובהתאם לשכבת הגיל המותרת.
- ח. פעילות חוץ לבתי ספר של המגזר החרדי מאושרת בהתאם למועדי החופשות המפורסמים בחוזר המנכ"ל, ואופי הפעילות הינו כפי שמותר במהלך שנת הלימודים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

- ט. פעילות חוץ של חמ"ד של קיץ מותרת כפי, שאושרו על ידי המינהל לחינוך דתי, ויציאתם הינה על סמל המוסד הקבוע של בית הספר ובמהלך כל החופשה.
- י. פעילות חוץ של ילדי הפנימיות מותרת רק באישור בכתב של המפקח על הפנימייה ובסמל המוסד הקבוע של הפנימייה.
- יא. פעילות חוץ לצורך גיבוש תלמידים בבתי הספר מותרת באישור בכתב של המפקח על המוסד.
- יב. פעילות חוץ במסגרת היערכות ליציאת משלחות לחו"ל מותרת באישור בכתב של המפקח על המוסד.

7. נא העבירו תוכן מסמך זה לידיעת כל קב"טי המוס"ח ברשויות המקומיות, ולכל בעלי התפקידים ברמת המטה והמחוזות המעורבים בפעילויות אלו.

בברכה וחופשת קיץ נעימה ובטוחה,

שאול יגיל

רותם זהבי

סגן מנהל האגף

מנהל אגף בטיחות ארצי

נספחים

נספח 1 - רשימת בדיקות והכנה לרחצה בבריכה.

רחוב דבורה הנביאה 2, ת"ד 292, ירושלים 9100201 טל' 02-5603002 פקס 02-5603716 | <http://www.education.gov.il/bitachon>
شارع شبطي يسرا نيل 2, اورشليم-القدس, 9100201 هاتف 02-5602467 فاكس 02-5603716 | www.edu.gov.il
shaulya@education.gov.il

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

נספח 2 - רשימת בדיקה להכנות לקראת פעילות ולרחצה בפארק מים.

נספח 3 - אישור קב"ט לפעילות בקייטנה

נספח 4 - רשימת עזר לבדיקת בטיחות בקייטנה.

נספח 5 - רשימת עזר להפעלת מתקנים מתנפחים

 לוח תפוצה

מר שמואל אבואב, המנהל הכללי.

גברת גילה נגר, משנה למנהל הכללי.

הגב' שושנה נחום סמנכ"ל בכירה ומנהלת המינהל הפדגוגי.

מנהלי מחוזות.

מר חגי גרוס, מנהל מינהל חברה ונוער.

ד"ר עופר רימון, מנהל המינהל למדע ולטכנולוגיה.

מר אריה מור, סמנכ"ל ומנהל אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית.

גברת עירית בירן, סגנית מנהל המינהל הפדגוגי.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

גברת אתי סאסי, מנהלת אגף א' חינוך יסודי.

מר חיים מויאל, מנהל אגף קידום נוער

מר איתן טימן, מנהל אגף חברתי קהילתי

גברת מאיה שריר, מנהלת אגף קליטת תלמידים עולים.

מר אלי שיש, מנהל אגף שלי"ח וידיעת הארץ.

מר בני אלחלו, מנהל אגף ביטחון, חירום ובטיחות, המינהל לחינוך התיישבותי, פנימייתי ועליית הנוער.

מטה אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית.

מנהלי תחום ביטחון, בטיחות וחירום מחוזיים.

מנהלי מחלקות בטיחות ושעת חירום מחוזיים.

מר דודו ביטס, מפקח ארצי על הקייטנות והמחנות.

גברת אירית ברוק, מפקחת ארצית (חברתי קהילתי - תלמידים ונוער).

גברת שושי שפיגל, ממונה חברה וקהילה - ממ"ד.

גב' שושנה אהרונוב, ממונה תכניות תוספתיות בחינוך היסודי

מר מאיר אביקר, מנהל המחלקה לביטחון ובטיחות, החברה למתנס"ים - מרכזים קהילתיים בישראל בע"מ.

מר עובד אליעז, מנהל יחידת בקרת הטיולים

מר יואב יעקבי, קב"ט החברה להגנת הטב

נספח 1 - רשימת בדיקות הכנה לרחצה בבריכה

רשימת עזר - לבדיקת בטיחות לרחצה בבריכה			
פרק	תיאור נושא הבדיקה	יש/אין	הערות
<p>שם הבריכה: _____ יישוב: _____ תאריך הבדיקה: _____</p> <p>פרטי הקייטנה = סמל: _____ שם: _____ יישוב: _____</p>			
1	האם קיים אחראי ומנהל פעילות?		שם: _____ נייד: _____
2	האם למקום ישנו רישוי עסק בתוקף כנדרש, המפרט את אופי הפעילות?		
3	האם למנהל הפעילות והקבוצה יש תיק פעילות הכולל: רשימות תלמידים, מלווים, הוראות חוזר המנכ"ל לרחצה? עותק רישוי עסק ואישורים מחייבים, דגשים לבטיחות?		
4	האם קיימים אישורי הורים ופירוט שהם יודעים / לא יודעים לשחות?		

רחוב דבורה הנביאה 2, ת"ד 292, ירושלים 9100201 טל' 02-5603002 פקס 02-5603716 | <http://www.education.gov.il/bitachon>
 شارع شيطي يسر انيل 2, اورشليم-القدس, 9100201 هاتف 02-5602467 فاكس 02-5603716 | www.edu.gov.il
shaulya@education.gov.il

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

		האם ידועים למנהל בעיות רפואיות מיוחדות לתלמידים?	5
		האם נעשתה פגישת תיאום עם מנהל אתר הרחצה? האם היא כללה הנחיות מפורטות, כולל סיור מקדים בשטח?	6
		האם קיימים בבריכה מספר מצילים ומשגיחים כפי שרשומים ברישוי העסק?	7
		האם המלווים מורים מדריכים תלמידים קיבלו תדריך בטיחות מקדים לנוהל רחצה בהתאם לדרישות המשרד?	8
		האם בקבוצה קיימים מפתח 2 מלווים על 15 תלמידים?	9
		האם התלמידים חולקו לזוגות בתוך המים המשגיחים האחד על השני?	10
		האם המורים מלווים מדריכים עומדים על שפת הבריכה, וחציים עומד בפניו הבריכה במים, וצופים בתלמידים?	11
		האם קיים ציוד עזרה ראשונה ומנהל הפעילות יודע את מקומו?	12
		האם הוגדר מקום מוצל לכינוס וזמני פעילות ומנוחה?	13
		האם הוגדר שטח רחצה לקבוצה המתרחצת יחד עם מנהל הבריכה / המציל?	14
		האם מתבצעות ע"י המורים ומלווים מדריכים ספירה והתפקדות לפני היציאה ואחרי כל יציאה מהמים?	15
		האם מוציאים מהמים תלמידים שמשתוללים?	16
		האם יש מדריך משגיח בנקודת הריכוז וההצללה מחוץ למים?	17
		אחר ...	18
		אחר ...	19
			20

שם הבודק: _____ נייד: _____

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

נספח 2 - רשימת בדיקה להכנות לקראת פעילות ולרחצה בפארק מים

רשימת עזר - לבדיקת בטיחות בפארק מים			
פרק	תיאור נושא הבדיקה	יש/אין	הערות
<p style="text-align: center;">שם הבריכה: _____ יישוב: _____ תאריך הבדיקה: _____</p> <p style="text-align: center;">פרטי הקייטנה - סמל: _____ שם: _____ יישוב: _____</p>			
1	האם קיים אחראי ומנהל פעילות לקבוצה?		שם: _____ נייד: _____
2	האם למקום ישנו רישוי עסק בתוקף כנדרש, המפרט את אופי הפעילות?		
3	האם קיימים אישורי מהנדס למתקנים המעידים על כך, שהמתקנים נבדקו אחת לשנה?		
4	האם למנהל הפעילות יש תיק פעילות הכולל: רשימות תלמידים, מלווים, הוראות חוזר המנכ"ל לפארק מים? עותק רישוי עסק ואישורים מחייבים, דגשים לבטיחות?		
5	האם קיימים אישורי הורים ופירוט שהם יודעים / לא יודעים לשחות?		
6	האם נעשתה פגישת תיאום עם מנהל אתר פארק מים? האם היא כללה הנחיות מפורטות, כולל סיור מקדים בשטח?		
7	האם קיימים בפארק המים מספר מצילים ומשגיחים כפי שרשומים ברישוי העסק?		
8	האם מנהל הפעילות מכיר את מגבלות הגיל לכל מתקן ומתקן, והעביר זאת למורים המלווים, מדריכים ולתלמידים? (מגלשות מהירות, מגלשות איטיות, מגלשות אבובים, בריכת גלים, בריכה לפעוטות, בריכת מים עמוקים, מתקנים אחרים)		
9	האם המלווים מורים מדריכים תלמידים קיבלו תדריך בטיחות מקדים לנוהל רחצה בהתאם לדרישות המשרד?		
10	האם בקבוצה קיימים מפתח 2 מלווים על 15 תלמידים?		
11	האם בכל מתקן גלישה ישנם לפחות שני משגיחים, האחד למעלה - משלח, והשני למטה - מקבל את הגולשים?		
12	האם התלמידים חולקו לזוגות לכל מהלך הפעילות להשגחה האחד על השני?		
13	האם המורים והמלווים צמודים לקבוצות עליהן אחראים, ומשגיחים על פעילותן?		
14	האם קיים ציוד עזרה ראשונה בפארק, ומנהל הפעילות יודע את מקומו?		
15	האם הוגדר מקום מרכזי לשליטה ופיקוח להתכנסות במצב חירום, מוצל ואם קשר טלפוני, מים ומדריך אחראי? האם המורים המלווים והתלמידים מכירים נקודה זו?		
16	האם מתבצעים על ידי המורים מלווים מדריכים ספירה והתפקדות בתחילת הפעילות וסיומה?		
17	האם מוציאים מהמים ומהפעילות תלמידים שמתוללים?		
18	אחר ...		
19	אחר ...		
20	אחר ...		

שם הבודק: _____ נייד: _____

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

נספח 3 - אישור קב"ט לפעילות בקייטנה

לכבוד

המפקח המחוזי

על הקייטנות

במחוז _____

הנדון: פעילות קייטנה/בית הספר של החופש הגדול - אישור קב"ט

1. קייטנה/בית הספר _____ סמל קייטנה/מוסד _____
יקיימו פעילות קיץ בין התאריכים -----ב-----
2. פעילות זו מחייבת אישור הפעלה של המפקח המחוזי על הקייטנות.
3. אני מאשר/לא מאשר את קיום הפעילות בהתניות הבאות:
  - א. הצבת מאבטח מוס"ח נושא תעודה בתוקף.
  - ב. הימצאות רכז ביטחון בית ספרי בשם _____ אשר תודרך על ידי החתום מטה ונמצא מתאים לשמש כרכז ביטחון.
  - ג. כל מנהל/מדריך ממין זכר מעל גיל 18, מחוייב להציג למנהל הפעילות אישור על היעדר רישום עבירות מין.

פרטי קב"ט מוס"ח	שם הרשות	תאריך	חתימה
_____	_____	_____	_____
פרטי מנהל הפעילות	תאריך	חתימה	

העתק:

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

מנהל הקייטנה/בית הספר

נספח 4 - רשימת עזר לבדיקת בטיחות בקייטנה

(הסבר: רשימה זו מטרתה לסייע ליועץ הבטיחות בבדיקת הבטיחות בשטח הקייטנה. בתום המבדק יגיש יועץ הבטיחות את ממצאיו למנהל הקייטנה, וינחה אותו באשר לתיקונים ולהסרת המפגעים הנדרשים; כל זאת כדי לקבל את האישור הסופי על בטיחות הקייטנה.)

מס"ד	נושא הבדיקה	קיים / חסר בוצע / לא בוצע	הערות
1.	קיים רכוז בטיחות ותברואה לקייטנה (בקייטנה קטנה אפשר שמנהל הקייטנה ישמש בתפקיד זה).		
2.	המדריכים קיבלו הדרכה בנושא הבטיחות, ולמדו את ההוראות הייחודיות לכל סוג פעילות (טיולים, רחצה בבריכה, רחצה בפארק מים, שימוש במתקנים מתנפחים וכו'), המפורטות בחוזר המנכ"ל.		
3.	נקבעו בעלי תפקידים למקרה של שריפה והם תודרכו.		
4.	בקייטנה מצוי תיק בטיחות, ובו מרוכזים כל האישורים והוראות הבטיחות המחייבות.		
5.	בקייטנה מצוי חוזר המנכ"ל המעודכן של משרד החינוך בנושא קייטנות.		
6.	קיים אישור של טכנאי גז למערכות הגז במטבח (אם יש מערכת גז).		
7.	מתקני החשמל במבנה ובחצר נבדקו בידי חשמלאי מוסמך.		
8.	כלי העבודה למלאכה ולאמנויות והחומרים שנעשה בהם שימוש בחוגים נמצאו תקינים.		
9.	ציוד העזרה ראשונה תקין.		
10.	ציוד כיבוי האש תקין, ומתאים לסוג הפעילות.		
11.	קיימים מעקות ומאחזי יד בכל המקומות הנדרשים.		
12.	בדלתות המבנה קיימים אמצעים המגנים מפני פגיעה באצבעות (אמצעי הגנה בין הדלת למשקוף, גלגל להאטת הדלת ותפס בסוף מהלך הפתיחה).		
13.	הרחבות, השבילים ומקומות המשחק בשטח החצר נקיים מבורות		

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

		ומשקעים, ואין מכשולים בקרבתם.	
		מתקני המשחק תקינים (בדיקת המתקנים תהיה ויזואלית).	.14
		מתקני הספורט והמגרשים תקינים ושלמים, ללא שקעים ובורות, עם ריפוד והגנה ברצפה ובצדדים וכדומה.	.15
		קיימות סככות הצללה מספקות לכלל החניכים.	.16

* נדרש יועץ בטיחות לאחר מעבר קורס עורך מבדק בטיחות מוסדות חינוך,
או מנהל בטיחות מוסדות חינוך ברשות המקומית - בוגר קורס במכון התקנים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובטיחות סביבתית
סגן מנהל האגף

נספח 5 - רשימת עזר להפעלת מתקנים מתנפחים

שם/מקום האתר: _____ תאריך: _____

נבדקו המתקנים המתנפחים שלהלן:

.1	.5	.9
.2	.6	.10
.3	.7	.11
.4	.8	.12

הפרמטרים שנבדקו:

- במקום נוכח מפעיל בעל תעודת "מנהל אתר מתקנים מתנפחים": שם מלא ות"ז _____ .
- לכל מתקן לו נדרשת התאמה ל- ת"י 5378-יתבצע זיהוי מלא מול תעודת הבדיקה. (מתקן מתנפח המתאים לת"י 5378 הינו מתקן לשימוש עד גיל 14 ועיקרו לקפיצה וגלישה).
- תיק מתקן** – הוצג תיק תקף המכיל את כל המתקנים אשר הוצבו במקום.
- ביטוח צד ג' וחבות מעבידים** - הוצגה תעודת תקפה ומתאימה.
- אישור חשמלאי מוסמך** - הוצג אישור לכל מפוח, לפי זיהוי מלא (מספור סריאלי).
- מפוחים** - שלמים וללא כל חשמל או חלק נע חשוף, המפוחים מוגנו ע"י אמצעי פיזי, למפוחים אל חוזר למניעת קריסתם בצורה מהירה.
- מזרני הגנה/בלימה** – הוצבו ביציאה/כניסה מהמתקן.
- הסדרנים במתקנים**-סדרן מגיל 16 שנים שעבר הדרכה ע"י המפעיל/מנהל האתר.
- בכל מתקן מוצב **סדרן** אחד לפחות אלא אם היצרן קבע אחרת.
- המתקן **מעוגן** באמצעות יתדות או באמצעי אחר כנדרש בתקן אל נקי קבועה.
- קירות טיפוס**-הוצגו רתמות טיפוס (גובה הקיר מעל 2.0 מ' חובה להרתם, גובה הקיר מעל 4.0 מ'-המפעיל יהיה בעל הסמכה מתאימה לקירות טיפוס).
- משרד החינוך אוסר על שימוש במתקנים**: שור זועם, מתקנים רטובים מכל סוג ובנג' ראן.
- פעילות מתנפחים בבריכה**-בבריכה מצילים כנדרש ע"י משרד הפנים, המתקנים מעוגנים, יש מפעיל משלח ומפעיל בתוך הבריכה, החשמל נבדק, קיימים מזרני הגנה ע"פ הצורך .

הערות: _____

מסקנות: כל התנאים הרשומים מעלה מתקיימים, המתקנים נמצאו תקינים ובטוחים לשימוש ואין הם מהווים סכנה למשתמשים בהם.

שם הבודק: _____ **ת.ז:** _____

הסמכה: מהנדס בנין / הנדסאי בנין / מהנדס מכונות (הקף את המתאים).

מספר רשום: _____ **חתימה + חותמת:** _____